

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่เข้าร่วมการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาด โดยมึนักรเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ขวบ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สาขาลำปาง รวม 20 คน และผู้ปกครองนักเรียนชาย หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ขวบ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สาขาลำปาง รวม 20 คน รวม 40 คน

ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยภาพรวม พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

2. ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.00 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 15.00 ตามลำดับ มีอายุ 30 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมา มีอายุ มากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 อายุ 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ มีความพึงพอใจต่อเข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพในภาพรวม ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก และสามารถแยกเป็นด้านได้ดังนี้

1. ด้านกระบวนการและขั้นตอนการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 1.00 ได้แก่ การจัดเตรียมความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมและ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 0.96 คือ การลำดับความยาก - ง่าย ของกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 0.95 คือ การติดต่อ ประสานงานมีความสะดวก และมีค่าเฉลี่ย 0.88 คือการประชาสัมพันธ์และจัดประชุมก่อนดำเนินกิจกรรม ตามลำดับ

2. ด้านการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 1.00 ได้แก่ เนื้อหาเข้าใจง่าย, เนื้อหาและการวาดภาพสัมพันธ์กัน, เนื้อหาของนิทานเหมาะสมกับเด็ก, วิธีการวาดภาพประกอบนิทานมีความชัดเจน เข้าใจง่าย, กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น, กิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง, กิจกรรมส่งเสริมบรรยากาศในครอบครัว, ความคุ้มค่าต่อการเข้าร่วมกิจกรรม และกิจกรรมสามารถนำไปปรับใช้ได้ มีค่าเฉลี่ย 0.96 ได้แก่ กิจกรรมเหมาะสมสำหรับผู้ปกครอง, นิทานมีความหลากหลาย ดึงดูดความสนใจ, กิจกรรมทำให้ผู้ปกครองเข้าใจระดับความสามารถของเด็กมากขึ้น และสถานที่ดำเนินกิจกรรมมีความสะดวก และมีค่าเฉลี่ย 0.95 คือ คู่มือการจัดกิจกรรมมีความชัดเจน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยภาพรวม พบว่าหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้เพราะ

1. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากนิทานเป็นสื่อที่เด็กปฐมวัยให้ความสนใจ ขณะที่เด็กฟังนิทานเด็กจะเกิดทักษะทางภาษา สมาธิจดจ่อกับการดำเนินเรื่องของนิทาน ในขณะเดียวกันเด็กก็จะเกิดจินตนาการ มีอารมณ์ ความรู้สึกร่วมกับตัวละคร เรียนรู้ผลของการกระทำจากตัวละคร และสามารถนำมาปรับพฤติกรรมของตนเองในการดูแล รักษาตนเอง และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ดังนั้นจะเห็นว่าการเล่าและการดำเนินเรื่องของนิทานถือเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ เกริก ยूनพันธ์ (2539, น. 55 - 56) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทาน ว่าเด็กจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นหรือใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เล่า ความรู้สึกร่วมในขณะที่ฟัง ทำให้เขาเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย และสดชื่นแจ่มใส มีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะนานขึ้นหรือยาวขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการตรึงให้ผู้ฟังหรือเด็กๆ ใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเรื่องที่มีขนาดยาว ถูกกล่อมเกลาด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม มีความละเอียดอ่อนรู้จักการรับและการให้มองโลกในแง่ดี สามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ไขปัญหา สามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ ช่วยส่งเสริมจินตนาการที่กว้างไกลและรู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง สอดคล้องกับอ้อมขวัญ แสงคล้าย (2553) กล่าวว่านิทานมีคุณค่าต่อเด็กเป็นอย่างมาก นิทานช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ฝึกให้เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออกเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีสมาธิเป็นผู้รู้จักฟังมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลรอบข้างเป็นตัวกระตุ้นทำให้เด็กมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม มีพฤติกรรมและเป็นที่ยอมรับอันนำมาซึ่งความสุขในการดำเนินชีวิต และพิรุณ อนุวัชสิริวงศ์ (2554) กล่าวว่า การเล่านิทานคือ การสร้างการเรียนรู้ให้เด็ก ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ คุณธรรม หรือแม้แต่การพัฒนาสติปัญญาที่สามารถใช้นิทานเป็นสื่อของการเรียนรู้ได้ ดังที่จอห์น ดิวอี้ ที่กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือทำ (Learning by doing) และ บรูเนอร์ ยังสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กจากการค้นพบด้วยตนเองซึ่งการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเกิดจากความอยากรู้อยากเห็น ทั้งนี้เพียเจต์ ยังกล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่น การเรียนรู้ที่มีความสุขต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบเปิดกว้าง จัดให้มีประสบการณ์ที่หลากหลายโดยให้เด็กเรียนรู้ตามความสนใจหรือให้เด็กได้แสดงออกในแนวทางที่เขาสนใจเรียนรู้แบบปฏิบัติจริงโดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ทั้งนี้เวลล์ฮูเซน (Wellhousen, 2001) ศึกษาการเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมที่แตกต่างกัน 3 อย่าง ได้แก่

1) กิจกรรมการเล่าเรื่องที่คิดขึ้นเองโดยไม่มีสื่อกิจกรรมการเล่าเรื่องจากรูปภาพ 1

ภาพ

2) กิจกรรมการวาดรูปภาพ 1 ภาพพร้อมกับเล่าเรื่องจากภาพนั้น ผลการทดลองพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเล่าเรื่องที่คิดขึ้นเองโดยไม่มีสื่อมีความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) มากกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเล่าเรื่องจากรูปภาพ 1 ภาพ และ

3) กิจกรรมการวาดรูปภาพ 1 ภาพพร้อมกับเล่าเรื่องจากภาพ

โค และ คิม (Chol & Kim, 1999) ศึกษาการปรับปรุงการสร้างสรรค์ของเด็กด้วยหนังสือภาพเกาหลี โดยการสังเกตโรงเรียนอนุบาลของเกาหลีถึงเป้าหมายในการส่งเสริมการสร้างสรรค์ของเด็ก นิยามของการสร้างสรรค์คือ ความสามารถพิเศษในการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยความอยากรู้อยากเห็น ความยืดหยุ่น ความไวต่อปัญหา ความสามารถในการให้คำนิยามใหม่ ความรู้สึกต่อตนเอง ความคิดริเริ่ม และการเข้าใจอย่างถ่องแท้ กิลฟอร์ด และคณะ เชื่อว่าการสร้างสรรค์รวมถึงความคิดนอกนัย ปริมาณความคิดที่หลากหลาย ความยืดหยุ่น ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร และความละเอียด ประณีต ในปี ค.ศ.1930 การสร้างสรรค์ถูกมองว่าเป็นความสามารถพิเศษของพรสวรรค์ ซึ่งทอร์แรนซ์ (1984) และกิลฟอร์ด (1984) ต่างก็ไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้ และแย้งว่าความสามารถพิเศษนี้มีซ่อนเร้นอยู่ในทุกคน และมีหลายวิธีที่สามารถสำรวจค้นหาหาความสามารถสร้างสรรค์ที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวของเด็กได้จาก การสังเกตจากการเล่น การใช้ภาษา การแสดงออกในการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว กิจกรรมเข้าจังหวะ และการแสดงละคร นอกจากนี้ หนังสือภาพที่ไม่มีคำบรรยายสามารถช่วยกระตุ้นและส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ได้

2. รูปแบบและสื่อประกอบการเล่านิทาน เป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจการดำเนินเรื่องของนิทานอย่างต่อเนื่อง และทำให้เด็กเกิดการรับรู้ที่ตรงกันซึ่ง พิรุณ อนุวัชสิริวงศ์ (2554) กล่าวว่า นอกจากเนื้อหาของนิทานตรงประเด็นแล้ว บรรยากาศในการเล่านิทานมีความสำคัญมากผู้เล่านิทานที่ดีต้องสนุกกับการเล่านิทาน และสามารถสื่อสารเรื่องราวให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะฟัง พินยาภรณ์ สิงหกาญจนา (2556) กล่าวว่า หนังสือภาพ ภาพที่เด็กได้เห็นจะถูกแปลเป็นภาษาที่จะทำให้เด็กจดจำเรื่องราวไว้เป็นอย่างดี เป็นพัฒนาการสมองซีกขวา ที่เป็นการจดจำด้วยระบบสัญลักษณ์ภาพที่เด็กได้เห็นจะเป็นสิ่งกระตุ้นประสาทสัมผัส ซึ่งจากการศึกษาสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1) ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพสำหรับเด็ก ในระยะแรกเด็กมีอาการตื่นเต้น และให้ความสนใจจดจ่อกับเนื้อหาของนิทานและสนุกสนานกับภาพที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้นทีละส่วนจนในที่สุดเกิดเป็นรูปร่างที่ไม่มีอยู่ในเนื้อหาของนิทาน ในวันต่อมาเด็กเริ่มมีการคาดเดาภาพค่อยๆ เพิ่มขึ้นว่าเหมือนอะไร น่าจะเป็นภาพอะไร และเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพเมื่อสมบูรณ์ เช่น เสนอแนะให้ต่อเติมส่วนประกอบของภาพอีก ในบางสัปดาห์ก็จะให้ผู้ปกครองเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการวาดภาพโดยผู้ปกครองเป็นคนเล่า หรือให้ช่วยถืออุปกรณ์ และถามคำถามเพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในนิทาน

2) ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพสำหรับผู้ปกครอง ผู้ปกครองบางท่านมีความรู้สึกเขินอายในการเล่านิทานและกิจกรรมหน้าชั้นเรียนกับเด็กๆ แต่เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมผู้ปกครองแต่ละท่านก็มีความสุขกับกิจกรรมที่เข้าร่วม และมีความยินดีที่จะมาเล่านิทาน หรือเข้าร่วมกิจกรรมของชั้นเรียนอีกในขณะที่คุณปกครองบางท่านมาเป็นทีม บางทีมช่วยกันเล่านิทาน ช่วยกันวาด บางทีมผลัดกันเล่า ผลัดกันทำเสียงเล็กเสียง

น้อย เพื่อเพิ่มความสนุกสนานในการเล่านิทาน บางทีก็ให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่า นิทาน และผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วย และมีความยินดีกับการเชิญผู้ปกครองเข้ามาร่วม กิจกรรมในชั้นเรียน

3) ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพสำหรับครูประจำชั้น ใน ระยะเวลาครูประจำชั้น มีความกังวลเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ประกอบเนื้อหาที่ผู้ปกครอง ต้องเล่า เพราะผู้ปกครองหลายท่านก็ยังไม่มั่นใจในกระบวนการที่ผู้วิจัยเสนอแนะ เนื่องจากบาง ท่านไม่ถนัดการเล่านิทาน บางท่านวาดรูปไม่เก่ง บางท่านมีความกังวลเกี่ยวกับเนื้อหาที่ จะต้องเล่า บางท่านก็ขอเปลี่ยนกิจกรรม ขอเล่าโดยการใช้อุปกรณ์ และเมื่อ 2 สัปดาห์ ผ่านไปครูประจำชั้นเริ่มมีความมั่นใจเกี่ยวกับกระบวนการเล่านิทาน และสามารถให้ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ปกครองได้มากขึ้น

ซึ่งการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ เพียงแค่เด็กได้เรียนรู้ และรับประสบการณ์ใหม่ๆ ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ผู้ปกครองได้เห็นพฤติกรรมของลูกเมื่ออยู่ที่โรงเรียน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู และ ผู้ปกครองในการช่วยกันจัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งกุลยา ตันติผลาชีวะ (2542, น. 23 - 24) กล่าวว่า คุณภาพของโรงเรียนปฐมวัยจะดีได้ ต้องมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับ เด็ก โรงเรียนไม่สามารถสอนโดยแยกเด็กออกจากครอบครัว เด็กควรได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งทางโรงเรียน และผู้ปกครอง การที่โรงเรียนทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้จะมีประโยชน์มาก สิ่งที่เกิดจากความ ร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง คือ คุณค่าของความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับโรงเรียนที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปกครอง นักเรียน และโรงเรียน และพัชรี สวนแก้ว (2536, น. 73 - 75) ได้ กล่าวว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและครูนั้น จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อทั้งที่บ้านและโรงเรียน มีการติดต่อประสานสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา โดยคำนึงถึงความสำเร็จและพัฒนาการที่พึงประสงค์ ของเด็กเป็นสำคัญ หากแต่สภาพความพร้อมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในแต่ละแห่งมีความ แตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรมที่จะเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้ปกครองและครูจึงย่อมแตกต่างกันไป โดยทั้งผู้ปกครองและครูสามารถเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันได้ตามความเหมาะสม ดังที่โฟร เบิล (Froebel) กล่าวว่า เด็กทุกคนมีความสามารถซ่อนอยู่ภายใน เมื่อได้รับการเร้า การเสริมแรงจาก บุคคลใกล้ชิด ด้วยกิจกรรมและวิธีการที่เหมาะสม ก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา และไวโกตสกี (Vygotsky) กล่าวว่า เด็กจะเกิดการเรียนรู้ทางภาษาหรือพัฒนาสติปัญญาขึ้น เมื่อมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และทำงานร่วมกับเพื่อนและคนอื่นๆ กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ทีละน้อยโดยการได้รับ คำแนะนำจากผู้อื่น จนสามารถคิด แล้วเกิดการเรียนรู้ภายในตนเองได้ ทั้งนี้ยังสอดคล้อง มอร์โร (Morrow, 1993, pp. 534 - 537) ได้ศึกษาการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเขียนขณะเล่น โดยแบ่งกลุ่มเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ในห้องเรียนที่มี สภาพแวดล้อมแตกต่างกัน 4 กลุ่ม กลุ่มแรก จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ หรือกระดาษ ดินสอ และหนังสือ โดยครูกอยให้คำแนะนำและส่งเสริมการใช้วัสดุ กลุ่มที่ 2 จัดสภาพแวดล้อมการเล่นสมมติเรื่องคลินิก สัตวแพทย์ มีการจัดสถานที่โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เล่น และนำวัสดุในการอ่านเขียน มาประกอบการเล่น โดยมีครูแนะนำการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และการเล่น กลุ่มที่ 3 จัดสภาพแวดล้อม เหมือนกับกลุ่มที่ 2 แต่ไม่มีครูกอยแนะนำ และกลุ่มสุดท้าย เป็นกลุ่ม ควบคุม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

สภาพแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 มีจำนวน เฉลี่ยของเด็กที่เข้าทำกิจกรรม และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการอ่านและการเขียนในระหว่างการเล่น เช่น การอ่านอักษร การเล่าเรื่อง การอ่านออกเสียง การอ่านให้เพื่อนฟัง การวาดภาพ การขีดเขียน การเขียนตามรอย การคัดลอกคำและประโยค มากกว่ากลุ่มที่ 3 และ 4 และเกิล (Gail, 1981, abstracts) ได้ทำการวิจัยโดยใช้ชื่อโครงการว่า Mother Start ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะให้พ่อแม่มีความรู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญต่อการเรียนรู้ของลูก โดยให้ชื่อโครงการว่า Home Visiting ใช้เวลา 3 ปี โดยให้ครูที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับทารกและเตรียมอนุบาล 6 คน ออกไปเยี่ยมแม่ 11 คน ซึ่งมีลูกที่อายุระหว่าง 2 - 3 ปี เมื่อคณะกรรมการออกไปเยี่ยมแม่ที่บ้านก็จะพูดคุยกับแม่เกี่ยวกับการเลี้ยงดู และแนะนำให้แม่ใช้ภาษาที่ถูกต้องกับลูก จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมโดยให้แม่มีส่วนร่วมด้วยและให้หนังสือและวัสดุต่างๆ เช่น ดินน้ำมัน กระดาษสี ไม้ให้แม่เล่นกับลูกที่บ้าน นอกจากนี้เมื่อมีโอกาสจะเชิญแม่มาเยี่ยมที่โรงเรียน เพื่อให้แม่มีโอกาสร่วมทำงานกับลูกในห้องเรียน และให้แม่มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน เช่น ช่วยหาเงิน สนับสนุนกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เป็นต้น ผลการศึกษาของเกิลสรุปได้ว่า การจัดโปรแกรมให้ความรู้ด้วยวิธีการเยี่ยมบ้านมีผลเป็นอย่างมากในการช่วยให้พ่อแม่และลูกมีสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยแสดงถึงรูปแบบหรือวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้ศึกษาผลการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม และเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาการจัดกิจกรรม/โครงการ ให้สอดคล้องนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากิจกรรมการเล่นิทานประกอบการวาดภาพโดยเพิ่มกิจกรรมที่เด็กได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน และศึกษาผลต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการวาดภาพของเด็กปฐมวัยหลายกลุ่มที่แตกต่างกัน
3. ควรมีการศึกษากิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดของตนเองร่วมกับผู้ปกครอง ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย